

VIETNAM BULLETIN

het
front
spreekt

50ct

derde jaargang nr. 8, 28 september 1968

Verschijnt om de 14 dagen
 Redactie: Jan Boonstra
 M. van Dullemen
 W. de Graaff
 Benno Groeneveld
 Tineke Nijenhuis
 Queenie Stevens

Redactie/administratieadres:
 Vietnam Bulletin, p/a ASVA
 Weesperstraat 51, Amsterdam
 Gironummer 1 2811 98 tnv Vietnam Bulletin
 Abonnement f 5,- per half jaar, met stilzwij-
 gende verlenging. Buitenland f 7,- per half
 jaar. Losse nrs f 0,50 (België 7 fr.)

NGUYEN VAN TIEN: ONZE GUERRILLASTRATEGIE

Onderstaand interview met Nguyen Van Tien, vertegenwoordiger van het Bevrijdingsfront in Hanoi, werd deze zomer gepubliceerd door het Parijse Comité Vietnam de Base. (Red. VB)

Voor ons is de revolutionaire oorlog de volksoorlog, dat wil zeggen dat de rol van het volk niet alleen belangrijk maar zelfs fundamenteel is. In de jaren 1954-1959 hield het Diem-bewind toezicht op de stad en zelfs op het dorp, tenminste het spande zich hiervoor in. Het had sociale bases in de stad; het was erin geslaagd talrijke religieuze groepen om zich heen te hergroeperen. Met behulp van de grondbezitters en hun agenten trachtte het toezicht te houden op het dorp. Maar ten tijde van het anti-Franse verzet was bijna een miljoen hectare land verdeeld. De fundamentele fout van het Diem-bewind is dat ze die grond heeft teruggenomen. Diem is begonnen alles wat de revolutie de boeren had gebracht ongedaan te maken, omdat het de Vietminh was die het had gedaan. Het verzet van de boeren die grond hadden ontvangen is hevig geweest. Ze hebben zelfs landeigenaars die hen de grond weer hadden afgenomen om het leven gebracht. De klassenstrijd is zeer hevig geweest, want de boeren hebben een zeer concrete opvatting over hun belangen. Ze hebben een diepe haat overgehouden voor het Diem-bewind.

Om toezicht te houden op de grond en de dorpen heeft Diem steun gezocht bij de Ac-on, zijn wreedste agenten; daarvan waren er 6 à 12 per dorp. Elk dorp werd in wijken met tehuizen verdeeld die voortdurend gecontroleerd werden. Voor elk tehuis was een bord waarop naam, sexe en leeftijd van iedere bewoner was genoteerd; er waren nachtelijke controles en wanneer men afwezig was moest men dat kunnen verklaren. De Ac-on waren beter voor hun taak berekend dan de Franse administratie en de aanzienlijken van vroeger. Elke vreemde werd onmiddellijk gesignaleerd.

Na de akkoorden van Genève van 1954 zijn de revolutionaire kaders die van boerenafkomst waren weer gaan werken als boer. Bij ons is het dorp de basis-eenheid. In het algemeen heeft elk dorp tussen de 2500 en 5000 inwoners, en is het verdeeld in gehuchten. Als het niet getroffen wordt door de dagelijkse onderdrukking oefent het kader, door de relaties van het werk, invloed uit op de bevolking. En beetje bij beetje is het leven voor de boeren zeer hard geworden nadat Diem de grond had teruggenomen. Het kader moest de door het regiem veroorzaakte ontevredenheid uitbuiten. Men zei bv: "Wat heeft het Diem-bewind voor ons gedaan? Het heeft de grond teruggenomen en de pachtaanslag verhoogd." Alle politieke propaganda gaat zich baseren op de dagelijkse persoonlijke belangen van de boeren, en op de ontevredenheid van de arme boeren. Daarvoor had men kaders nodig die de boeren kenden. Bij ons is 85% van de kaders van boerenafkomst. Het gaat er niet om te zeggen dat men strijdt voor de vrijheid van het volk; dat komt later pas. Waarom het regiem omverwerpen, voor onze eigen belangen? Grote woorden zijn verloren moeite, eerst komt de grond. Allereerst strijden om het bestuur van de aanzienlijken, de Ac-on, en de grondbezitters uit te schakelen. Wanneer de boeren ontevreden zijn, kan men hun ontevredenheid verhogen tot haat tegen het regiem, en dan kan men alles met hen doen om hun leven te verbeteren.

Er waren ook revolutionaire kaders die buiten het dorp leefden, in het oerwoud of in verlaten gebieden, of in de bergen. Bij het vallen van de nacht probeerden deze kaders het dorp binnen te komen - dat hun eigen dorp was - teneinde de contacten te onderhouden. In het algemeen verlaten de revolutionaire kaders hun dorp praktisch niet. Ze kennen het terrein, de mensen of bloedverwanten. Er zijn kaders die jarenlang leefden door zich overdag in een ondergrondse schuilplaats te verbergen, waar ze alleen 's nachts uitkwamen. Sommigen zijn blind geworden omdat ze geen daglicht zagen. Het was moeilijk in de tijd van Diem. Iedereen heeft er zich rekenschap van gegeven dat

men dit niet kon verdragen, dat er iets moest worden gedaan anders zou men sterven in deze vrede. Er was politieke strijd. De boeren legden hun grieven aan de raad van voornamen voor; de onderdrukking volgde. En beetje bij beetje zijn de boeren er zich door en door bewust van geworden dat het nodig was de wapens op te nemen. Het was uiteindelijk aan hen om te besluiten de wapens op te nemen. Hoe minder men zijn eigen voorwaarden opdringt, hoe meer de boeren handelend optreden als ze zich eenmaal van de situatie bewust zijn. Natuurlijk hangt dit alles van de omstandigheden af; ik vermeld onze eigen ervaring.

LATEN ONTDEKKEN DAT DE GEWAPENDE STRIJD NOODZAKELIJK IS

Wat nodig is, is de noodzakelijkheid van de gewapende strijd te laten ontdekken. Wapens vindt men altijd wel. De opstand is begonnen in 1959 in de Mekong Delta, met jachtgeweren. Er was geen enkele munitie die van het noorden kwam. Het boerenvraagstuk gaat hierom: Men moet ze niet dwingen; als de boeren het niet begrijpen is het gevaarlijk en vaak nutteloos alleen voorwaarts te gaan. Het zijn de boeren die in 1959 het probleem van de gewapende strijd aan de orde hebben gesteld.

Het eerste doel in de Mekong Delta in 1959-60 is geweest de bankschroeven losdraaien door de Ac-on agenten uit te schakelen. Men heeft ze in publieke rechtszitting gevonnist. Met de bevrijding van de dorpen konden we onze propaganda versterken. Natuurlijk arriveerden er spoedig onderdrukkingstroepen. Dan zeiden de boeren: "'s Nachts zijn goed gewapende mensen gekomen. Ze hebben die en die gedood. Ze hebben ons bevolen ons niet buiten het dorp te wagen. Ze hebben ons gedwongen het verdedigingssysteem van het strategische dorp te vernielen en ze hebben dáár ginds wat verborgen en ons gezegd dat we daar niet dichtbij mochten komen." De Diem-soldaten geloven hen niet. Enigen gaan er heen en trappen op mijnen. Verder moet men ook proberen de soldaten van het regiem los te maken. Een zeker aantal onder hen kan worden overtuigd; anderen worden bang naar gelang onze kracht toeneemt.

Om terug te komen op het probleem, hoe zich in de bevolking te verankeren, laten we zeggen: wat ons essentieel lijkt dat is het zich vastklampen aan het dorp. Tussen 1954 en 1959 hebben we veel boerenkaders verloren omdat de Diem-agenten goed waren gevestigd. Maar anderen hebben volgehouden onder zeer moeilijke omstandigheden. Boeren hadden gaten gegraven bij hun huizen om hen te verbergen wanneer ze op doorreis waren. De Ac-on hadden metalen pieken om de schuilkelders op te sporen; ze hebben er natuurlijk verschillende van gevonden. De kaders zijn er echter in geslaagd het contact met de bevolking te onderhouden. Ze zijn erin geslaagd 's nachts kleine bijeenkomsten van 6 à 7 betrouwbare personen te houden, om de plaatselijke toestand te bepraten en het werk te verdelen. Elk kaderlid had minstens drie schuilplaatsen in het dorp. Er zijn strijdcomités geweest die door de dorpingen zelf werden gekozen, bestaande uit de meest bewusten en actiefsten onder de boeren, degenen in wie de anderen vertrouwen hadden. Een moeilijkheid die van wezenlijk belang is, is dat de verzetsbeweging niet tot één gebied beperkt mag blijven maar alle gebieden moet gaan omvatten. Daarvoor is coördinatie en samenwerking nodig van het ene gebied met het andere; slaagt men daar niet in, dan wordt men gemakkelijk overwonnen. En dat alles moet deel uitmaken van een algemeen samenhangend plan, dat zoveel mogelijk de actie van het dorp met het district, de provincie, het land verbindt. Als men geen geduld heeft, kan men geen revolutie maken. Het kader dat in het dorp werkt, moet volhardend en voorzichtig zijn. Het moet ook erg beweeglijk zijn want de vijand blijft hen achtervolgen. Door de sympathiserende boeren wordt het kader van voedsel voorzien, dat bestaat uit rijst, zout en soms wat vis. Hij neemt zijn voedsel mee in zijn schuilplaats en hij moet daar blijven om te eten en te slapen; hij wacht de nacht af om in actie te komen. Soms verslapt het toezicht en dan kunnen de sympathisanten hen bij zich thuis herbergen. In ieder geval profiteert het kader van de bescherming van de boeren met schuilplaatsen in verschillende huizen, in tuinen en zelfs in putten. Het is een zeer hard leven. Revolutionair zijn is niet gemakkelijk. Het boerenprobleem is het moeilijkste, het ingewikkeldste, maar als men het oplost is de zaak gewonnen. Dan kan je niet meer verslagen worden. Maar als men onder het voorwendsel dat de omstandigheden gunstig zijn, zich verbeeldt dat het voldoende is zijn geweer te nemen en de

boeren te zeggen dat men alles gaat veranderen, dan maakt men zich illusies. Sinds 28 december 1960 is het het Front dat leiding geeft aan de strijd maar daarvoor zijn het de boeren geweest die haar hebben ingezet.

ZICHT MET DE BEVOLKING VERENIGEN; EN HAAR BEINVLOEDEN

Voor men zich goed met de bevolking heeft verbonden, en men haar kan beïnvloeden, moeten er talrijke en ingewikkelde problemen worden opgelost. Men moet de plaatselijke mentaliteit van de boeren bestuderen en kennen, en goed kennen. Natuurlijk zijn het de kleine verschillen in de boerenstand die erop hun juiste waarde moet schatten, het probleem van de grond buiten beschouwing gelaten. In Afrika moet men rekening houden met stammenproblemen. In Azië gaat het meestal om religieuze problemen. Bij ons bijvoorbeeld vertegenwoordigen de religieuze sekten 50% van de bevolking. Ongeveer 4 miljoen boeddhisten, 1.800.000 katholieken, 1 miljoen hoa-hoa-aanhangers en 1 miljoen cao dai-aanhangers. Daardoor ziet men zich voor vele moeilijke problemen geplaatst voor men hen bij de strijd heeft betrokken. We hebben ook gebieden met te weinig bevolking. Iets wat men maar al te vaak vergeet is het feit dat buiten de Mekong Delta in de berggebieden de bevolkingsdichtheid gering is. De bevolking is dun gezaaid. Men moet een regeling treffen voor goede communicaties tussen deze gebieden. Men moet, tussen haakjes, nog meer dan met de religie rekening houden met de gebruiken. In de Camau-vlakte bijvoorbeeld leefden de boeren geïsoleerd. Hun hele wereld bestond uit het stuk grond, de familie en enkele burens. Het gaat erom erin te slagen hen in contact te brengen met andere boeren. De kaders komen in contact met andere boeren; ze nemen bloedverwanten mee die elders wonen, op enkele tientallen kilometers, en ze vertrekken opnieuw met anderen naar de bloedverwanten van de boer waarmee ze zojuist in contact zijn gekomen. Zij gaan zo enige keren heen en weer en er ontstaan banden. Het is moeilijk, men moet geduld hebben, maar het is belangrijk. En dan beetje bij beetje realiseren de boeren zich dat ze heen en weer kunnen trekken, ze zien verder dan hun stukje grond, dankzij de kaders. De boeren beginnen nu ook uit zichzelf heen en weer te trekken. En dankzij deze verplaatsingen kunnen de kaders ongemerkt meegaan. Voor dit werk heeft men boerenkaders nodig.

Natuurlijk moet de strijd van de boeren en die van de arbeiders gecoördineerd worden. Men kan deze twee niet scheiden. Het is dezelfde strijd met hetzelfde doel. Men moet er de enige strijd van maken, daar zit het probleem. Het geheim van het Bevrijdingsfront is eenvoudig: het Front heeft het boerenvraagstuk, het probleem van de religieuze sekten en dat van de nationale minderheden opgelost.

Dat laatste punt is zeer belangrijk. Er is iets dat ik erg jammer heb gevonden op de OLAS conferentie, dat is de afwezigheid van Indianen die in sommige Latijns-Amerikaanse landen toch een meerderheid vormen. Hier in Hanoi zijn we met vijf vertegenwoordigers; bij ons is een kameraad van de nationale minderheden.

DE NATIONALE MINDERHEDEN

Om zich met de nationale minderheden te verbinden en invloed op hen te kunnen uitoefenen, hebben onze kaders niet alleen de taal geleerd, maar ze hebben zich geheel vereenzelvigd met de minderheid in kwestie. Ze hebben geleefd zoals de minderheid leeft - en dat is moeilijk - men moet geduldig zijn want in het begin is er een absoluut wantrouwen tegen iedereen die niet bij de minderheid hoort, de etnische groep. Het komt er nauw op aan maar het is van beslissende betekenis, want het gaat er natuurlijk om kaders van de nationale minderheid zelf te vormen. Het moet gezegd worden dat dit werk buitengewoon moeilijk is. Men moet de taal, de gewoonten en de mentaliteit bestuderen, om het vertrouwen te winnen, en het duurt lang voor men het vertrouwen gewonnen heeft, maar is het eenmaal zover, dan is het voorgoed. De Amerikanen, evenals in het verleden de Fransen en de Japanners, hebben getracht ons te verdelen. Wij hebben ons diepgaand met het volk verbonden. Er zijn nationaliteiten waar wij vijf en zelfs tien jaar hebben gewerkt om hen aan onze zijde te krijgen. Als men revolutie wil maken moet men offers weten te brengen, en een werk van lange adem verrichten. In een latere fase moeten ook de stad en het platteland met elkaar verbonden worden. De arbeidersklasse is bij ons pas onlangs ontstaan; de arbeiders hebben ouders die nog boer zijn, de familie woont nog in het dorp. Ze keren van tijd tot tijd terug in het

dorp en door te profiteren van deze beweging van stad naar dorp kan men de politieke strijd versterken. Men kan ook bepaalde acties in elkaar laten grijpen; bijvoorbeeld: de vijand bombardeert en doodt op het platteland. De boeren nemen de doden mee naar de stad om druk uit te oefenen op het regiem en om het haar wandaden te tonen; de arbeiders vullen deze manifestatie aan door te staken. Daartegenover steunen de boeren hen in geval van staking. Het is een ingewikkeld samenspel maar het geeft de mogelijkheid resultaten te behalen. Het gaat er niet om de strijd geïsoleerd van het volk te voeren, maar om alle vormen van de revolutionaire strijd - dat wil zeggen van de volksoorlog - samen te bundelen, teneinde het regiem omver te werpen door het van al zijn bases af te sluiten, of deze bases nu bewust zijn of passief. Natuurlijk kan men de gewapende strijd vóór het politieke werk uit laten gaan, onder die voorwaarde dat het politieke werk zeer snel op de gewapende strijd volgt. Men ontketent de gewapende strijd om de ketenen te breken en de weg vrij te maken voor de propaganda en het politieke werk. Het politieke werk is echter altijd noodzakelijk, laat men het na dan is men verloren.

Wanneer men geen politiek werk doet, dan steunen de boeren je niet. Je loopt het risico op die manier geïsoleerd te raken. In het begin is de vijand militair gezien altijd sterker en je moet van plaats veranderen als de onderdrukking komt en de boeren geven je de schuld van die onderdrukking, want jij bent het die de omstandigheden ervan veroorzaakt. Men moet uitleg geven; daaruit bestaat het politieke werk. De politieke kaders hebben zich bij ons aan de dorpen vastgeklampt, ondanks de onderdrukking om het politieke werk voort te zetten, om de bevolking te organiseren en om kaders te vormen in het dorp. Wij achten het van fundamenteel belang dat men het gebied waar men zich vastnestelt, goed kent en goed bestudeert. Er zijn gebieden waar de druk van het regiem of van de landbezitters zeer zwaar is. De bevolking is wantrouwig en weet niet hoe ze de omstandigheden moet veranderen. Als de kaders zich hier vestigen, creëren ze gunstige voorwaarden voor het politieke werk en de gewapende strijd.

Men moet niet zijn eigen inzichten aan de boeren opdringen; men moet ze helpen zelf het waarom en de noodzakelijkheid van de gewapende strijd te ontdekken, want ze zijn zich van hun eigen belangen bewust. Men moet voor alles het politiek bewustzijn en het organisatie-niveau verhogen. We hoeven niet meer wapens te hebben, we hebben noch tanks noch vliegtuigen. Het probleem van de revolutionaire oorlog is niet in de eerste plaats een militair probleem, het is voor alles een politiek probleem. Het geheim van ons succes is het mobiliseren van het volk: het boerenvraagstuk oplossen, het in elkaar laten grijpen van de strijd van stad en platteland, het probleem van de nationale minderheden en de religieuze sekten oplossen, het politiek bewustzijn en het organisatie-niveau verhogen.

Dat is de reden waarom wij

HET MACHTIGSTE IMPERIALISME BEDWINGEN.

EEN KOOI VOOR DE ONSCHULDIGEN

(The Atlantic, januari 1968)

De oorlog dwingt de Zuidvietnamezen hun dorp te verlaten. Zijn zij vluchtelingen? Of gevangenen? De Amerikanen zijn er niet zekerder van dan de Vietnamezen, wier Kafka-achtig lot zij eigenlijk besturen. Mr. Schell, 27 jaar, is onlangs teruggekeerd van zijn vierde reis naar Vietnam sinds 1962. Als onderzoeker aan het Centrum voor Chinese Studies te Berkeley is hij met prof. Franz Schurmann mede-redakteur van een driedelig werk, The China Reader.

Het Chulai-kamp ligt op een steile klif met zandduinen die over een blauwe oceaan en een prachtig strand uitkijkt, waar je de GI's op luchtmatrassen in de branding kunt zien drijven en vlees zien roosteren. De hele dag cirkelen er laagvliegende straalvliegtuigen, transportvliegtuigen, helikopters en kleine Cessna-verkenner lawaaiig rond. Het plekje grond van de gevangenen zelf bestaat uit vier door prikkeldraad omgeven ruimtes die bekend staan als 'kooien'. In iedere kooi hebben de gevangenen een klein soort dak gebouwd dat aan drie zijden voorzien is van rotan matten om hen tegen zon en regen te beschermen. Behalve de gevangenen, een latrine en de zanderige grond, is er niets anders in de kooien. 's Nachts krijgen de gevangenen veldbedden om op te slapen. Overdag worden die netjes opgestapeld buiten de kooien bij de kookplaats, waar de gevangenen driemaal per dag in twee ploegen heen

worden gebracht om hun eigen maaltijden boven open vuur te koken. Het leger zorgt voor gedroogd vlees, uiensoep, tomatensap en Texaanse grootkorrelige rijst.

De redenering die achter dit bizarre menu schuilt is onduidelijk. Het feit dat het geen specifiek Vietnamees voedsel was, liet de sergeant onberoerd. Aangezien deze mensen Amerikaans eten lusten, zei hij, is er niets aan de hand. We behandelen ze als menselijke wezens, niet als beesten. De kampdokter voegde hier haastig aan toe: Weet u, sommige mensen huilen zelfs echt wanneer ze hier wegmoeten. (Ik kreeg dit de volgende paar dagen bij ontelbare gelegenheden te horen.) We geven ze vier volledige maaltijden per dag en alle pillen die ze kunnen slikken. En we trachten ze de American way of life te laten zien, zodat ze, als ze naar hun dorp teruggaan... Hij eindigde enigszins abrupt, niet wetend hoe hij zijn zin moest afmaken.

Buiten het kantoor zaten de nieuw-aangekomenen gehurkt in het zand, tegen een omheining van prikkeldraad aan. Ze hadden hun primitieve hoofddeksels afgedaan. Er waren zes vrouwen en verscheidene buitengewoon jong uitzierende mannen. Ze zaten lusteloos te kijken naar de Amerikanen die boven hen uittorenden. Niemand praatte. Hun gezicht toonde geen spoor van enigerlei gevoel. Binnen ging de instructie door. Er zaten 141 mensen gevangen in het kamp. Chulai POWC is het verzamelpunt voor de Vietnamese gevangenen in het gebied waar de Task Force Oregon opereert. In sommige gebieden en bij sommige militaire operaties worden alleen mensen met wapens opgepikt en binnengebracht. Dit sluit ook de oude mensen, vrouwen en kinderen in. Er zijn geen systematische regels om te bepalen wie er 'gevangene' zal zijn. De beslissing wordt overgelaten aan het kritisch vermogen van de commandant. Ik heb verscheidene mensen gevraagd het verschil uit te leggen tussen een 'vluchteling' (refugee) en een 'gevangene' (detainee). De meesten namen aan dat de woorden geen uitleg nodig hadden. Maar niemand kon systematisch het verschil verduidelijken. Net als zoveel termen uit het Vietnamese-oorlogs-woordenboek zijn deze woorden uit administratieve noodzaak aangenomen, hoewel ze misschien weinig betrekking hebben op de werkelijkheid. In Vietnam verschilt de toestand zeer van enige voorafgaande oorlogssituatie, waarin er 'gevangenen' en 'vluchtelingen' zijn geweest: Elke Vietnamees in het veld is een potentiële vijand. Toch heeft het leger categorieën nodig om deze mensen efficiënt te behandelen, zelfs als die categorieën niet een nauwkeurige beschrijving zijn van de betrokken mensen. Elke Vietnamees, waarmee de Amerikaanse troepen in aanraking komen, moet in een van de vantevoren bepaalde categorieën passen.

De woorden 'vluchteling' en 'gevangene' zijn feitelijk woorden zonder betekenis. Ze brengen oude betekenissen mee die niets te maken hebben met de mensen die ze beschrijven. Bijvoorbeeld, zowel 'gevangenen' als 'vluchtelingen' worden in het leven geroepen door Amerikaanse en ARVN-troepen wanneer die door het platteland trekken bij operaties die dorpen verwoesten. Deze mensen vluchten niet voor het communisme, ze worden door een aanvallend leger gedwongen weg te gaan. Hun bestemming hangt gewoonlijk af van een haastige, op het slagveld genomen beslissing. Deze beslissing maakt van hen een 'vluchteling' of een 'gevangene'. Vaak wordt een verdachte op het slagveld kort ondervraagd door een team ARVN-ondervragers. Maar onder gevechtssomstandigheden geschiedt dit inwinnen van informatie wreed en zonder onderscheid. De nadruk valt op snelle inlichtingen die misschien Amerikaanse levens kunnen redden naarmate de operatie vordert. Marteling en intimidatie komen algemeen voor. Na deze ondervraging op het slagveld wordt elke dorpsbewoner waartegen nog verdenking bestaat geboeid en geblinddoekt, en teruggebracht naar Chulai om nog langer ondervraagd en tenslotte geklassificeerd te worden. Tot dan wordt hij precies als een gevangene behandeld aangezien er geen manier is om vast te stellen of een 'gevangene' vijandig is of vriendelijk. Hij is schuldig tot zijn onschuld bewezen is. Zoals een kolonel in J2 (Inlichtingendienst) bij het Pentagon van Saigon het stelde, "ons werk is zoveel mogelijk inlichtingen te verkrijgen zodat we een heuvel kunnen innemen of een leven redden - dat is ons belang. Maar we eerbiedigen zeker de waardigheden van anderen en behandelen ze op een menselijke en christelijke wijze. Maar u moet niet vergeten dat er hier een oorlog aan de gang is."

In Chulai werden 52 van de 127 gevangenen (behalve de 59 nieuw-aangekomenen) aangeduid als IC's (Innocent Civilian). Over geheel Vietnam blijken 65% van alle 'gevangenen' tenslotte IC's te zijn, met andere woorden, twee van de drie verdachten die binnengebracht worden zijn onschuldig. Er zijn slechts twee andere mogelijke aanduidingen behalve IC, PW (Prisoner of War) en CD (Civil Defendent). Noordvietnamese soldaten van het geregelde leger, Vietcong, of enig ander persoon die iets tegen een bevriende strijdmacht heeft gedaan, wordt aangeduid als PW. Maar slechts gemiddeld 7% van alle 'gevangenen' blijken PW's te

zijn. Deze worden overgedragen aan door het Vietnamese leger geleide krijgsgevangenkampen, waarvan er nu zes zijn met een capaciteit van 10.000 mensen. Een kamp dat in aanleg is op het eiland Phuquoc bij de Cambodjaanse grens heeft, voltooid, een capaciteit van 20.000 man. Deze kampen zijn wat inrichting betreft gebouwd volgens de bepalingen van de Geneefse Conventie, en de bewoners vallen theoretisch onder de jurisdictie van de paragraaf betreffende de 'Behandeling van krijgsgevangenen' uit deze Conventie. Maar omdat het buitengewoon moeilijk is toegang te verkrijgen tot deze kampen wanneer je iets meer wilt dan een korte formele rondgang, is het onmogelijk zeker te weten hoe de omstandigheden er werkelijk zijn.

De derde aanduiding die mogelijk is voor een 'gevangene' is C D. Dit is de vaagste en minst gedefinieerde categorie van de drie. Officieel valt iemand die ervan verdacht wordt een spion te zijn, een saboteur of een terrorist onder deze categorie. Maar in werkelijkheid is het een geschikte aanduiding voor iedereen over wie de ondervragers geen besluit kunnen nemen. Deze onfortuinlijke CD's vormen een vergeten categorie. Aangezien ze geen oorlogshandelingen tegen een bevriend leger hebben begaan, kunnen ze niet geklassificeerd worden als krijgsgevangenen en staan daardoor niet onder bescherming van de Geneefse Conventie. Ze worden behandeld als misdadigers of politieke gevangenen en in plaatselijke gevangenis- en gevangenis gegooid, die vallen onder de rechtsbevoegdheid van de nationale politie. De behandeling is er ruw en de gevangenen leven in onbeschrijflijk smerige omstandigheden. Zulke gevangenis- en gevangenis zijn de voornaamste doelen voor aanvallende Vietcong-eenheden. Op 29 augustus bijvoorbeeld, viel de Vietcong de hoofdstad van de provincie Quangnai binnen, bezette de plaatselijke gevangenis en bevrijdde 1200 gevangenen, waaronder vele 'Civil Defendants'. Gemiddeld 28% van alle 'gevangenen' wordt tenslotte aangeduid als CD. Gedurende de tijd dat ik in het Chulai-kamp was vielen er 30 van de 141 in deze categorie.

In een situatie waarin iedere Vietnamees een potentiële vijand is, worden de Verenigde Staten gedwongen tot de nietsontziende tactiek om grote aantallen verdachten op te pakken, zoals de cijfers ook aangeven. Een groot aantal burgers wordt eenvoudig op het veld neergeschoten door angstige schietgrage Amerikaanse soldaten die hebben geleerd dat het riskant is om een Vietnamees te vertrouwen, vooral een Vietnamees die zich bevindt in of in de nabijheid van een gebied waar strijd geleverd wordt. Elke dode Vietnamees wordt uiteraard als Vietcong beschouwd, waardoor het aantal dode vijanden (KIA: killed in action) stijgt, de som van de vooruitgang in Vietnam. Een soldaat uit het Ducpho District, in de provincie Quangngai, drukte het als volgt uit: "Alles wat dood en niet blank is, is Vietcong." Op een operatie bijvoorbeeld kan een eenheid bemerken dat er geschoten wordt uit de richting van een dorp. Dit alleen nu rechtvaardigt een oproep voor een luchtaanval en de vernietiging van het dorp of een deel ervan. (De nonchalance waarmee de Amerikanen luchtaanvallen doen op 'verdachte vijandelijke posities' is verontrustend.)

De Vietnamezen hebben geleerd om bunkers onder hun hutten te bouwen tegen dergelijke aanvallen. Maar wanneer de grondstrijdkrachten uiteindelijk de puinhopen van het dorp intrekken, wordt iedereen die zich in een bunker verborgen houdt automatisch voor verdacht aanzien. Hij of zij wordt dan in de regel gevangen genomen.

In de maand juni werden 10.000 Vietnamezen gevangen genomen. In juli steeg dit cijfer tot 15.000. Slechts 2½% van degenen die in juli gevangen genomen werden, werden tenslotte als Prisoner of War bestempeld. Dit is een zeer gering resultaat op zo'n grote vangst. In de laatste zes maanden heeft in het Eerste Legerkorps, waar de strijd het hevigst was geweest, deze massale gevangenneming van tienduizenden en de daarmee gepaard gaande desintegratie van het plattelandsleven een kritiek maar grotendeels miskend sociaal probleem geschapen.

Deze mensen worden gedwongen van hun boerderijen te vertrekken (die gewoonlijk in brand gestoken worden), van hun gezinnen te scheiden en worden meegenomen naar verzamelcentra zoals Chulai, om daar te wachten op ondervraging en bestemming. Vaak worden ze weer verplaatst vanwege het feit dat de centra overbevolkt zijn. Het neemt vaak weken in beslag voordat een gevangene tenslotte onschuldig verklaard en vrijgelaten wordt. Dan wordt hij gewoonlijk overgebracht naar een van de slecht ingerichte, overvolle vluchtelingenkampen. Het enige dat een zegsman van de militaire politie in Saigon van de Planning en Politieke Afdeling zei, toen hem gevraagd werd wat hij dacht dat het effect van deze gevangenneming op grote schaal zou zijn op 'het op de hand krijgen van de bevolking' was: "Zoveel mensen gevangen nemen is juist een probleem dat noodzakelijkerwijze inherent is aan dit type oorlog. Maar het heeft zich nog niet als een echt ernstig probleem voorgedaan."

Maar voor de gevangene IS het een probleem. In Chulai had niemand een van de gevangenen ook maar iets verteld over de reden van hun gevangenneming. Ik sprak met verschillende Onschuldige Burgers (IC=Innocent Civilians) die geen idee hadden waarom ze gevangen werden gehouden en aan wie zelfs niet verteld was dat ze in feite reeds onschuldig waren bevonden en slechts wachtten op transport naar vluchtelingencentra. Het scheen dat de Amerikanen zich totaal niet bewust waren van deze trieste informatielacune. Men nam domweg aan dat deze kleine, niet verstaanbare gele mensen op de een of andere manier anders waren, dat zij overal konden leven, alles eten en niet gestoord werden door doodgewone Amerikaanse emoties en zorgen om je gezin, om jezelf en de toekomst. Niemand van de Amerikanen die ik ontmoette sprak Vietnamees. Ze waren volslagen afhankelijk van de zeven ARVN-tolken die hun voor de communicatie met hun gevangenen toegewezen waren. De enige echte communicatie had plaats tijdens de verhoren. Dan waren het de Amerikanen die alle vragen stelden, nooit andersom.

Achter de 'barakken' in het Chulai-kamp zijn vier kleine open ondervragingshutten gebouwd van triplex. Het hoofd der ondervraging wees een ervan aan mij aan om er een paar kampbewoners te ondervragen. Toen liepen we, in gezelschap van een tolk en een Pers-Informatieofficier, naar de barakken om een paar gevangenen voor ondervraging uit te zoeken. De meesten van hen lagen bij onze komst op het zand in de schaduw van de rieten beschutting. Toen we de barakken binnengingen stond iedereen op. Een oude man sprong overeind en groette in een pathetische poging om in de smaak te vallen. Hij droeg het zwarte pyjamaachtige kledingstuk dat de traditionele boerendracht is. Als bij alle andere kampbewoners zat er een grote witte kartonnen label aan zijn shirt bevestigd waarop niet zijn naam maar zijn nummer stond. De gevangenen voelden zich kennelijk niet op hun gemak toen we tussen hen doorliepen en hun labels controleerden. Twee IC's werden tenslotte uitgekozen en meegenomen. (.....)

Nguyen Luc, die 77 jaar is, kwam uit het dorp Phuctien, in het District Tienphuc, Provincie Quangtin. Hij was ook een Onschuldig Burger bevonden en wachtte om per schip afgevoerd te worden. Hij was waarschijnlijk de oudste ingezetene in het Chulai-kamp. Hoewel zijn haar niet helemaal grijs was, liep hij krom van jarenlang voorovergebogen werken op de rijstvelden. Hij liep uitzonderlijk langzaam en moest uiteindelijk de treden van de ondervragingshut opgeholpen worden. Ik hielp hem een handje. Zijn mager lichaam kon niet meer dan 80 pond gewogen hebben. Een majoor van de Press Information Service stak een blijde hand uit ter verwelkoming. Maar Nguyen kende de betekenis van het handen schudden niet. In plaats daarvan vouwde hij beide handen voor zich samen in een soort gebedshouding, wat de traditionele manier van begroeten is. De majoor lachte zenuwachtig en probeerde toen min of meer een arm om hem heen te slaan op de joviale manier van een zakenman die een goede klant in zijn kantoor ontvangt. Maar Luc had al aanstalten gemaakt om te gaan zitten. Zijn ogen waren de hele tijd strak op de grond gericht. Hij droeg een te grote verknijpte legerbroek en ging rustig op een klein houten krukje zitten. Hij zag er niet zenuwachtig of bang uit, alleen moe. Ik had het gevoel dat ik, zelfs als ik dat zou willen, bij hem geen enkele emotionele reactie zou kunnen opwekken.

Vraag: Hoe lang bent u hier al?

Antwoord: Zes dagen.

V: Hoe bent u gevangen genomen?

A: Ik werd 's morgens gevangen genomen toen ik op de rijstvelden aan het werk was. De Amerikanen en de ARVN's kwamen en bevalen me met hen mee te gaan.

V: Mocht u nog naar huis om met uw familie te praten of om nog wat bezittingen op te halen?

A: Nee, ze hadden grote haast. Ze richtten geweren op me en ik ben zo meegegaan.

V: Waren uw velden beplant?

A: Ja.

V: Wat gebeurt daar nu mee?

A: Ik weet niet wie de rijst zal binnenhalen. Ik zou wel graag terugwillen omdat er nu erg weinig mensen in het dorp zijn. Ze wonen allemaal onder de grond. Al onze huizen zijn gebombardeerd en vernield. De bommen hebben grote gaten in onze rijstvelden gemaakt.

V: Wanneer vielen de eerste bommen?

A: (Hij wachtte even) Het begon drie jaar geleden, maar toen niet zoveel als nu.

V: Waren de mensen in uw dorp banger voor de Vietcong of voor de bommen?

A: Wij mogen de Vietcong niet omdat ze onze rijst nemen en ons soms laten werken.

V: Maar waar bent u het meest bang voor?

- A: Wij zijn bang voor de bommen omdat we niet weten wanneer ze komen en we ze niet kunnen zien.
(Nu begon Luc zenuwachtig aan zijn broek te sjoeren. Ik vroeg waarom maar hij antwoordde niet.)
- V: Wie zijn de Amerikanen?
- A: (Pauze) De Amerikanen zijn als de Fransen. De Fransen waren erg wreed.
- V: Zijn de Amerikanen wreed?
- A: De Fransen sloegen de mensen.
- V: Slaan de Amerikanen de mensen?
- A: (Luc wierp een blik op de opgewonden maar zwijgende PIO-officier)
Soms delen de Amerikanen snoep uit. (En weer begon hij aan zijn flodderige broek te trekken. Ik merkte op dat de meeste knopen van zijn gulp ontbraken.)
- V: Wat is er met uw broek? Bent u gewond?
- A: (Een lange pauze waarin Luc naar zijn voeten staarde) Ik wil wat ondergoed. Ik schaam me omdat mijn broek niet dicht kan.
- V: Hebt u de Amerikanen om nieuwe kleren gevraagd? U weet toch dat ze die wel geven?
- A: Ja.
- V: Hebt u erom gevraagd? (De PIO-majoor kwam hier tussenbeide om me te verzekeren dat alle gevangenen alle kleren en medische verzorging kregen die ze nodig hadden.)
- A: Ja, een keer.
- V: Wat gebeurde er toen?
- A: Ik vroeg er de Amerikanen om, maar ze begrepen me niet. Ze lachten me alleen maar uit en een van hen sloeg me in mijn gezicht. Ik was erg bang. Ik durfde het niet nog een keer te vragen.
- V: Waarom vraagt u het dan nu? Ik heb uitgelegd dat ik niet van het leger ben.
- A: Nu durf ik het wel. (De PIO-majoor was zichtbaar geschokt en verzekerde dat deze 'vergissing' hersteld zou worden. Na het interview ging hij direct naar het kantoor om protest aan te tekenen.)
- V: Weet u waarom uw dorp werd gebombardeerd?
- A: De mensen zeiden dat het vanwege de communisten was.
- V: Wat is een communist? Wie zijn dat?
- A: (Lange pauze) Dat zijn ... dat weet ik niet.
- V: Hebt u wel eens gehoord van Nguyen Cao Ky of Nguyen Van Thieu?
- A: Nee, ik ken ze niet.
- V: Wel eens van Ho Chi Minh gehoord?
- A: Ja, hij heeft troepen uit het noorden gestuurd. Hij is goed bekend.
- V: Waarom bent u gearresteerd?
- A: Dat weet ik niet. Ze hebben me zomaar hierheen gebracht.
- V: Maar heeft iemand daar dan niet de reden van verteld?
- A: Nee, ze spreken geen Vietnamees. We kunnen elkaar niet verstaan.
- V: Wat hebben ze u tijdens de ondervraging verteld?
- A: Ze stelden me vragen. Ze vroegen of ik een Vietcong was en of ik wist waar de Vietcong zich schuilhield. Ze stelden me alleen maar vragen.
- V: Weet u dat ze u als IC beschouwen?
- A: Wat is dat? (De PIO-majoor schoof op zijn stoel naar voren, klaar om uitleg te geven.)
- V: Waar gaat u naartoe als u hier weggaat?
- A: Ik weet niet wat ze met ons van plan zijn. Kan ik naar mijn dorp teruggaan? Ik maak me grote zorgen omdat er niemand is om voor de graven van onze voorouders te zorgen.
- V: Hebt u een gezin?
- A: Ja, een vrouw, twee zonen en een paar kleinkinderen.
- V: Waar zijn die nu?
- A: Dat weet ik niet. Het maakt me erg treurig dat ik niet weet wat er met hen gebeurd is. Misschien maken ze zich ook zorgen om mij.
- V: Misschien zijn ze in vluchtelingenkampen. Weet u iets van het huisvestingsprogramma?
- A: Nee.
- V: Hebben de Amerikanen wel eens pamfletten boven uw dorp uitgegooid, waarin het vluchtelingenprogramma werd uitgelegd en gewaarschuwd werd uw dorp te verlaten omdat het gebombardeerd zal worden?
- A: Ja, soms gooien ze pamfletten uit. Maar ik kan niet lezen. Veel mensen kunnen niet lezen. Nu zijn er geen scholen meer op het land. Ze zijn allemaal verwoest.

V: Weet u wat er met u gaat gebeuren?

A: Nee, dat weet ik niet. Iemand moet me helpen. Ik ben erg bang hier helemaal alleen.

(The Atlantic, januari 1968)

ONTBLADERINGSMIDDELEN

Hieronder een lijstje van in Vietnam gebruikte defoliantia/herbiciden, en de produktie daarvan door Nederlandse chemische industrieën. Science 155 (299) heeft geschreven dat defoliantia gewoon commercieel worden ingekocht. Het is dus best mogelijk dat van de in Nederland gevestigde produktiebedrijven niet alleen Dow Chemical aan de oorlogvoering in Vietnam bijdraagt. Verder vermeldt Science 155 (299) dat Dupont-Nemours een aanzienlijke bijdrage levert tot de chemische en biologische oorlogvoering. Dupont-Nemours heeft een Nederlandse vestiging in Den Haag.

	Dow Chem.	Philips Duphar	Shell Ned. Chemie	nv Herbicide Chemie 5)
2,4 D	1)	x	x	x
2,4,5 T	1) x	x	x	
dimethylarseenzuur	2)			
caodilysacid	3)			
Na-arseniet	4)		x	
DNOC	4)	x		

1) Vietnam Bulletin 2, 13 (1967)

2) New York Times 10/10/'66

3) Scientific American 1968, 45

4) Guillermo Frank (report Vietnam Tribunaal)

5) Onderdeel van de nv Koninklijke Nederlandse Zoutindustrie

DRUKWERK

Frankering bij abonnement
Amsterdam

Stud Centr Vredesthematiek

Walkartweg 20

ZEIST

26

Afz.: Vietnam Bulletin
p/a ASVA
Weesperstraat 51
Amsterdam

HOLLAND